

WIENIEC-PSZCZÓŁKA

PISMO POLSKIEJ CHRZEŚCIJAŃSKIEJ I NARODOWEJ DEMOKRACJI.

WSZYSTKO DLA CHRYSTUSA
DLA JEJEGO LUDU!

ZAŁOŻYCIEL
KS. STANISŁAW STOJAŁOWSKI

SPRAWIEDLIWOŚCIĄ,
PRAWDĄ I ZGODĄ!

Prenumerata kwartalna z przesyłką pocztową: **12000** Mkp. — W Ameryce rocznie 2 dol.
Ogłoszenia: 1000 M. za wiersz milimetryowy lub jego miejsce, w tekście 2.000 M. Drobne: 400 M. za słowo.
Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Dunajewskiego 7. l. p. Konto P. K. O. Nr. **141.557** — Telefon 25-02

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSTUS!

Przed stanowczą poprawą.

Przy pieniądzu papierowym kryzysy są coraz to groźniejsze. — Kryzys ostatni. — Stabilizacja marki. — Przed poprawą. — Reforma walutowa.

Zapewne wielu z naszych czytelników nie może zrozumieć tego dziwnego napozór faktu, że w ostatnich dwóch miesiącach za rządów polskiej większości, marka polska spadała bodaj prędkiej i drożyzna rosła bodaj gwałtowniej, niż to się działo dotychczas. Wskutek tego wielu powiada: „Rozumiemy, że rząd nowy polskiej większości od razu nie mógł wszystkiego poprawić, rozumiemy, że obecny kryzys walutowy i drożyzniany musiał przyjść, ale nie możemy pojąć, dlaczego ten kryzys jest cięższy, aniżeli wszystkie poprzednie”. Bo jest to prawda, że obecny kryzys walutowy jest jednym z najcięższych, jakie dotychczas przeżywalismy. Ale też trzeba jasno zdać sobie sprawę, że kryzys walutowy, jaki przechodziliśmy w styczniu i w lutym za rządów gen. Sikorskiego był najcięższym z tych, jakie były przedtem, a ustępuje tylko kryzysowi obecnemu. I to także trzeba wiedzieć, że jeśliby w przyszłości nastąpił nowy kryzys, to z pewnością on wszystkie dotychczasowe, a w tej liczbie i ostatni, jaki przeżyliśmy obecnie.

Prosimy tylko zwrócić uwagę na następujące fakty: W ostatnich dwóch miesiącach, wartość marki spadała w stosunku do dolara 5-krotnie, bo kiedy na początku obecnych rządów, za dolar płaciło się ponad 50 tysięcy marek, to obecnie płaci się 250 tysięcy marek. Zdawałoby się, że jeśli wartość marki polskiej obniżyła się 5-krotnie, to

z pewnością stało się to dlatego, że rząd wypuścił nowych marek 5 razy tyle, ile ich było poprzednio. Otóż nie, bo za obecnego rządu ilość marek nawet się nie podwoiła, a mianowicie w dniu objęcia władzy przez rząd obecny było w obiegu 2 tysiące 733 miliardów marek, a obecnie jest 4 tysiące 800 miliardów marek. Prawdą zaś jest, że za rządów gen. Sikorskiego, ilość nowo wydrukowanych marek wzrosła przeszło 4-krotnie, a marka spadła tylko 3-krotnie, ale też od razu trzeba wyjaśnić, że obniżymy druk pieniędzy w marcu (660 miliardów), kwietniu (491 miliardów) i maju (401 miliardów) spowodował obecny kryzys, który zaczął się już przy końcu maja za rządów gen. Sikorskiego i trwał następnie bez przerwy przez dwa miesiące.

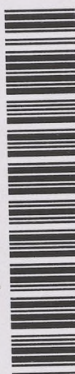
Z tego, co powiedzieliśmy wyżej, wynika jasno, że za ostatni spadek marki i drożyznę, rząd obecny nie ponosi odpowiedzialności, co więcej rząd ten potrafił — jak to wykazaliśmy — w tym ciężkim okresie znacznie zmniejszyć druk nowych marek.

Ale nie o to chodzi i w tej chwili wykazać chcemy co innego, a mianowicie chcemy wyjaśnić, że im dłużej gospodaruje się pieniądzem papierowym, to po pewnym czasie spadek pieniądza następuje znacznie szybciej, aniżeli wzrasta jego ilość, a drożyzna rośnie jeszcze szybciej, aniżeli postępuje spadek pieniądza.

Львівська державна
наукова бібліотека

№ 27936

Львівська національна наукова
бібліотека України
імені В.Стефаника

Dla objaśnienia przytaczamy następujące obliczenia: w roku 1919 ilość wydrukowanych marek potroiła się, a drożyzna wzrosła tylko półtorakrotnie, w roku 1920 ilość wydrukowanych marek zwiększyła się 12 i pół razy, a drożyzna wzrosła tylko 5-krotnie, zaś w r. 1921 ilość marek zwiększyła się tylko 4 i pół razy, a już drożyzna wzrosła przeszło 7-krotnie; w roku 1922 (okres rządów Michalskiego) ilość marek podnosi się tylko 3-krotnie drożyzna wzrasta przeszło 3-krotnie, wreszcie od 1 października 1922 do 1 kwietnia 1923 (w okresie rządów min. Jastrzębskiego i gen. Sikorskiego) ilość marek zwiększa się 5-krotnie, a drożyzna rośnie aż 9-krotnie. W okresie od 1 kwietnia do 30 maja (gen. Sikorski) ilość marek powiększył jeszcze przeszło 2-krotnie (razem więc z poprzednim okresem ilość marek polskich za min. Jastrzębskiego i gen. Sikorskiego wzrosła 11-krotnie, ale ten druk odbił się dopiero wzrostem drożyzny za obecnego rządu.

Z przytoczonych cyfr widzimy, że w ciągu ostatnich pięciu lat drożyzna rosła znacznie szybciej, niż ilość nowo wypuszczonych pieniędzy papierowych. Na początku naszej niepodległości w r. 1919 i 20, kiedy spodziewano się ogólnie szybkiej poprawy, drożyzna zwiększa się wolniej i nawet pozostaje w tyle za wzrostem ilości papierowych marek, później już drożyzna rośnie coraz szybciej z przewagą tylko za min. Michalskiego, aby później po jego obaleniu rosnąć tem gwałtowniej i wyprzedzić daleko druk nowych pieniędzy. **Przykłady powyższe uczą nas, jak niebezpieczną jest gospodarka pieniądzem papierowym. Gospodarkę pieniądzem papierowym wprowadził rząd socjalistyczny Moraczewskiego, a następnie prowadziły dalej wszystkie rządy lewicowe. Rząd obecny oddziedziczył oplakany spadek.**

Zaufanie do marki polskiej znikło. Rząd obecny zmniejszył druk nowych marek, a jednak wskutek nadmiernego druku marek za gen. Sikorskiego, wskutek оголошення przezeń P. K. K. P. z walut obcych, wskutek kryzysu walutowego w Niemczech i wskutek wreszcie słabnącego ciągle zaufania do pieniądza papierowego, marka nasza spada bardzo, a z jej spadkiem wzrosła gwałtownie drożyzna.

Zdaje się, że na podstawie powyższego czytelnicy nasi zrozumieli, dalszego obecnego kryzys był cięższy, aniżeli poprzednie, mimo, że przyszedł do władzy rząd, który ma wolę przeprowadzenia stanowczej naprawy skarbu i waluty. Przy gospodarce pieniądzem papierowym, każdy następny kryzys jest cięższy od poprzedniego. Kryzys ostatni rząd obecny już zastał, gdyż zaczął się ten kryzys przy końcu maja za rządów Sikorskiego.

Obecnie chodzi przede wszystkim o to, aby jeszcze jeden kryzys nie nastąpił, bo ten byłby napewno groźniejszy. Z obecnego kryzysu jeszcze wyszliśmy dobrze. Trzeba bowiem zwrócić uwagę

że na początku obecnego kryzysu marka niemiecka równała się naszej, a następnie marka zaczęła gwałtownie spadać i pociągnęła za sobą naszą markę, ale nasza zdołała się od marki niemieckiej oderwać i dziś za markę polską otrzymuje się 20 marek niemieckich.

Katastrofy podobnej, jaka nastąpiła w Niemczech, potrafiliśmy uniknąć. **Od dwóch tygodni marka nasza stała się. Na giełdach zagranicznych mimo ciągłych i gwałtownych wahań marki niemieckich, marka polska utrzymuje stały kurs.** — Drożyzna jeszcze obecnie rośnie, gdyż drożyzna nadąża zawsze za spadkiem marki i gdy marka już stanie, to drożyzna jeszcze przez kilka tygodni rośnie. Ale i ona niebawem zatrzyma się na miejscu.

Jesteśmy więc obecnie po kryzysie, w okresie stabilizacji marki. Chcemy zatem jeszcze raz podkreślić zasługę obecnego rządu w opłaceniu i powstrzymaniu minionego kryzysu. Kiedy w styczniu i lutym za rządów gen. Sikorskiego marka spadała, to rząd ówczesny, aby powstrzymać spadek marki zaczął rzucać na giełdę waluty nagnomadzone w P. K. K. P. i kazał wynieść cukier za granicę, aby za uzyskane wzamian waluty rzucić również na giełdę, a tymczasem **obecny rząd zastał pustki w skarbie i w kraju; w P. K. K. P. nie było walut, a z kraju nie było już co wywieźć.** Byliśmy przecież na przednówku.

A jednak kryzys został złagodzony i spadek waluty powstrzymany.

Dziś stan rzeczy jest już lepszy. Od września zaczęła napływać coraz to obficie podatki do kas skarbowych, urodzaje zapowiadają się tak dobre, że nie tylko pokryją zapotrzebowanie kraju, ale i z wywozu będzie można uzyskać większą ilość zagranicznej waluty, przeprowadza się wreszcie oszczędności, które zmniejszą wydatki państwa.

Najważniejsze zaś, że rząd przystąpił do przygotowań, których celem będzie zaprzestanie gospodarki pieniądzem papierowym. Miejsce pieniądza papierowego zajmie pieniądz, oparty na trwałej wartości. Dziś chodzi o to, aby te trwałe wartości zdobyć, częściowo zapomocą pożyczki zagranicznej, częściowo na podstawie środków własnych i na tych wartościach zbudować własną dobrą, pełnowartościową walutę.

Reforma walutowa jest koniecznością. Należy ją śpiesznie przeprowadzić. My ze swej strony wzywamy również rząd do pośpiechu. Nie możemy pozwolić sobie na jeszcze jeden kryzys, który napewno nastąpi, jeżeli będziemy się nadal posługiwać pieniądzem papierowym. Nawet zmniejszenie druku marek nie zapobiegnie nadejściu nowego kryzysu. Dlatego obok 1) **zwiększenia dochodów** i 2) **zmniejszenia wydatków** — troską rządu najpilniejszą powinna być 3) **reforma walutowa, czyli wydanie dobrego, pełnowartościowego**

go pieniądza, a takim może być tylko pieniądz, oparty na realnych wartościach.

Miejmy nadzieję, że rząd już niedługo da nam dobry pieniądz.

Dr. Władysław Świrski.

Przed założeniem Banku emisyjnego.

Od kilku tygodni w gazetach lewicowych pojawia się wiele plotek na temat pożyczki zagranicznej, którą jakoby Polska ma niebawem otrzymać. Ciekawem jest, że wiadomości o pożyczce zagranicznej wprowadzają lewicę w wielkie zdenerwowanie. Jaka jest tego przyczyna? Prawdopodobnie następująca: Wszysey zdają sobie sprawę, że otrzymanie pożyczki zagranicznej umożliwiłoby nam założenie Banku emisyjnego i wydanie nowej, pełnowartościowej, bo na złocie opartej waluty. Gdyby obecny rząd dzieła tego dokonał, toby popularność jego i znaczenie bardzo wzrosły, a tego właśnie obawia się lewica, która ciągle jeszcze nie straciła nadziei, że zdoła obalić rząd polskiej większości, zanim ten dokona naprawy skarbu i wówczas już na trwałe ugruntuje swoje istnienie.

My o pożyczce zagranicznej pisaliśmy dotychczas mało, gdyż jest to rzecz delikatna i uzyskanie pożyczki wymaga dłuższego czasu.

Obecnie możemy stwierdzić, że rzeczywiście rząd starania o pożyczkę zagraniczną podjął i ma nadzieję, doprowadzenia jej do pomyślnego wyniku. Z ramienia rządu wyjeżdżał do Paryża minister handlu i przemysłu Kucharski i tam prowadził rokowania z finansistami amerykańskimi. Nie jest tylko prawdą, co pisze lewica, że finansistami tymi są żydzi (choć w gruncie rzeczy pochodzenie zagranicznych kapitalistów jest dla nas obojętne), a także nie jest prawdą, aby o tych rokowaniach nie wiedziała Francja, bo owszem te nasze starania o pożyczkę amerykańską Francja popiera.

Rokowania o pożyczkę zagraniczną są w toku, sprawa jednak posunęła się już daleko, że rząd mógł już przystąpić do prac przygotowawczych, w sprawie założenia Banku emisyjnego. Wedle obliczeń rządowych uzyskanie pożyczki zagranicznej i założenie Banku emisyjnego nastąpi jeszcze w bieżącym roku. Zatem, w bieżącym jeszcze roku mielibyśmy pieniądz na złocie oparty.

Wysokość pożyczki zagranicznej oblicza się na 100 milionów dolarów (w złocie). Informujemy że rząd nasz ze swej strony rozporządza około 100 milionami marek złotych (w złocie, srebro i obcych walutach). Związczą zapas obcych walut, wyniszczony za rządów gen. Sikorskiego, wzrósł znacznie.

Stolica Apostolska o nowym rządzie.

Doniesienie o udziale polskiego ministra wyznań i oświaty, prof. Głabińskiego w uroczystości religijnej, która odbyła się w lipcu w Radości, urzędowe pismo watykańskie „Osservatore Romano“, w nr. 183 z dnia 10 b. m., zaopatruje następującą uwagą: „Wystąpienie i szlachetne słowa pana ministra, wyrażone przezeń myśli i uczucia rządu polskiego pokrzepiały i budują wszystkich. Historia ma swoją szczególniejszą wymowę, aby stwierdzić owocne wyniki wspólnoty życia cywilnego narodów i katolicyzmu. W Polsce zapisuje ona w tym względzie uroczyste i znamienne karty. Oto i dzisiaj widzimy, iż historia nie zatrzymuje się, lecz rozwija się dalej i ożywia, gdy po zwyciężeniu twardych prób, rycerski naród, odzyskawszy wolność i niepodległość polityczną, kroczy ku jaknajlepsze rokującej widoki przyszłości. Starożytny, niepokonany Orzeł Biały wzbija się ponownie na szlaki boże“. Powyższy artykuł jest dotychczas niepraktykowanym w dzienniku watykańskim wyróżnieniem, jakie zastosowano do Polski.

Gdańsk do Polski!

Życie polskie w Gdańsku bije silnem tętnem, silniejszym, niżby można wnosić podług trudnych warunków tutejszego życia codziennego; zawdzięczać to należy jedynie tej wielkiej wierze, która przenika nas ogół Polaków w Gdańsku tej wierze, że mamy oparcie o cały Naród na wszystkich ziemiach polskich. Czy wiara ta nas Gdańszczan nie zwiedzie, od Was Rodacy to zależy:

Dziś w przededniu wyborów do Sejmu Gdańskiego i w obliczu katastrofalnych objawów przełomowych życia gospodarczego wołamy do Was wielkim głosem: Pamiętajcie, że my nie mamy możliwości żyć w politycznej z Wami łączności, ale stanowimy mimo granic nas dzielących z Wami jedną niepodzielną całość! W waszem ręku jest uczynić nam tu egzystencję odpowiednią! Gdy nam pomożecie, staniemy się tu tem większą siłą oddaną duszą i ciałem Ojczyźnie! Musimy skupić wszystkich Polaków w Gdańsku, by jako jeden

maż stanąć przy naszym sztandarze! Wy zaś wspierajcie nas w tych usiłowaniach!

Jedną z takich sposobności będzie Uroczysty Obchód trzeciejsiej Roczniczy Gminy Polskiej w Gdańsku w dniu 25 sierpnia 1923 r. połączony z koncertem wiecz., w którym przyrzekli łaskawie wziąć udział bezinteresownie najlepsi artyści Stolicy, jako to: pp. Argasińska-Chojnowska, Szmołcówna, Chmieliński, Dobosz i Michałowski.

W tem miejscu składamy im już z góry najgorętsze wyrazy wdzięczności, a entuzjazm ludu polskiego będzie im stokroć cenniejszą podzięką!

Zapraszamy wszystkich, którym na sercu leży dobro i przyszłość Polonii Gdańskiej, aby przybyli do Gdańska na ten wieczór uroczysty i w ten sposób zmanifestowali tę niezem nie dającą się zerwać łączność i jedność, a tych, którym to jest niemożliwe, prosimy, by choć zdala raczyli pamiętać o Gdańsku.

Wszystkie pisma polskie prosimy o przedruk niniejszej odezwy.

W Gdańsku, w sierpniu.

Gmina Polska i komitet obchodu.

Przegląd polityczny.

POŁOŻENIE W NIEMCZECH.

Na posiedzeniu komisji budżetowej parlamentu min. finansów Hilferding zobrazował rozpaczliwy stan finansów niemieckich. Powiedział on, że rząd jest zmuszony pokrywać nie tylko kolosalny deficyt Rzeszy, ale również wszystkie wydatki najrozmaitszych gałęzi administracyjnych poszczególnych krajów i gmin. Nie dość na tem, bo nawet ostatnio musiał się rząd Rzeszy zobowiązać do płacenia części zarobków w prywatnym przemyśle.

Hilferding stwierdził następnie niemożność pokrycia wynikających stąd nieprawdopodobnych deficytów z wpływów podatkowych. Równowaga budżetowa obecnie mimo wszystkich ciężkich podatków przywrócona być nie może. Jako nowe źródło deficytu Hilferding określił administrację kolejową, której niedobór do końca roku ma wynosić 450 biljonów marek.

Głównym celem mającego się ukazać dekrety przydenia republiki jest stworzenie większego funduszu dewizowego celem stabilizacji waluty i zdobycia środków na zakup żywności zagranicą. Cel ten ma być osiągnięty z pominięciem wszelkich biurokratycznych trudności. Wszyscy obywatele płacący podatek majątkowy będą musieli sami składać podpisane deklaracje co do ilości posiadanych dewiz, które w pewnym stosunku będą musieli oddać na rzecz państwa, za co otrzymują obligacje pożyczki złotej. Nieposiadający dewiz będą płacić w markach papierowych po kursie złotym.

Deklaracje co do zapasu dewiz i co do udziału w zagranicznych przedsiębiorstwach, co do posiadania zagranicznych efektów i not, będą składane pod przysięgą. W razie krzywoprzysięstwa grozi kara przewidziana w kodeksie karnym. Rząd spodziewa się w ten sposób uzyskać za 200—300 milionów mk. złotych dewiz.

W niemieckim przemyśle górniczym rozpoczęły się nowe układy zarobkowe, wobec czego zapowiadana jest nowa podwyżka cen węgla z dnia 27 b. m. Wiadomość ta wywołuje w szerokich kołach społeczeństwa, które jeszcze nie strawiło podwyżki poniedziałkowej, ogromne wzburzenie.

W Berlinie wzrost kosztów utrzymania w tygodniu bieżącym wynosił w porównaniu z poprzednim 72.5 proc.

Magistrat berliński uchwalił unieruchomić zupełnie tramwaje miejskie z dniem 8 września.

Magistrat m. Swinoujścia, wskutek niemożności wypełniania swych zobowiązań finansowych ogłosił niewypłacalność.

OPÓR NIEMIECKI NIE USTAJE.

Z Bochum donoszą, że władze francuskie aresztowały cały szereg wybitnych przedstawicieli przemysłu. Aresztowania te tłumaczy się zagrożeniem bezpieczeństwa wojsk okupacyjnych.

Nadrenńska Komisja międzysojusznicza uchwaliła zamknąć granicę między terenem okupowanym a Rzeszą niemiecką do 16 września. Decyzja ta spowodowana została obawą przed rozruchami w pasie granicznym i napływem agitatorów z Niemiec.

Berlińskie kinoteatry wyświetlają filmy propagandystyczne ilustrujące rzekome akty gwałtu dokonywane przez Francuzów na terytorjum okupowanym. Filmy składają się z obrazów fotografowanych potajemnie na terytorjum okupowanym, częściowo zaś z obrazów inscenizowanych na terytorjum Rzeszy.

NOTA FRANCUSKA.

Nota francuska przesłana do Londynu, potępia bierny opór, o którym mówi, że był w rzeczywistości czynnym i gwałtownym, zaznaczając zarazem, że życzy sobie jego zaniechania przez Niemcy, wzamian za co zmienia się okupacja zagłębia Ruhry.

Nota mówi, że Francja w zagłębiu Ruhry nie ma żadnych celów zabórczych. Nota na podstawie dokumentów wyjaśnia, że postępowanie Francji jest zupełnie uprawnione choćby dlatego, że uzyskało aprobatę poszczególnych państw sojuszniczych.

W sprawie długów międzysojuszniczych Francja nigdy nie uchylała się przed ich spłatą, niemniej jednak należy nalegać, aby przed ich zaplaceniem zostały w czasie wojny zadane Francji przez Niemcy.

Zdolność płatniczą Niemiec należy określić tak aby wyznaczenie nowych rat mogło być dokonane w stosunku do ich sytuacji ekonomicznej i zmieniać w drodze odpowiednich uchwał większości komisji odszkodowawczej.

W końcu nota zaznacza, że Francja jest gotowa dyskutować nadal przyjaźnie o tych sprawach z sprzymierzonymi.

ZAPOWIEDŹ NOWYCH ZABURZEŃ W GDAŃSKU.

Według informacji, jakie otrzymała „Gazeta Gdańska” z kół przemysłowych, sytuacja w Gdańsku przedstawia się bardzo poważnie i liczyć się trzeba z możliwością wybuchu ponownego strajku generalnego. Władze zakładów przemysłowych jak stoczni, fabryk metalowych i t. d. nie chcą uznać plac, opartych na dolarze i wskaźniku drożyznianym. Zmówki robotników wypłacane są narazie w formie zaliczek.

Zarobek dzienny robotnika portowego od dnia 23 sierpnia wynosi 6 milj. 80 tys. mk. niem. dziennie. Za wyładowanie amunicji robotnik otrzymuje dodatek, wynoszący 115.000 mk., a za pracę ciężką dodatek, wynoszący 380 tysięcy marek.

* * *

Na stacji Dziedzice zatrzymano metropolitę lwowskiego obrządku grecko-katolickiego, ks. Szeptyckiego. Zatrzymanie nastąpiło z polecenia Minist. spraw wewn. które wzbronilo metropolicie wjazdu na terytorjum Rzeczypospolitej. Metropolita pozostał w wagonie sypialnym, a władze miejscowe zwróciły się do Warszawy o dalsze dyspozycje. Wagon, wiozący metropolitę Szeptyckiego przesunięto do Katowic, skąd metropolita uda się do Poznania do ks. kardynała Dalbora jeszcze przed podróżą do Warszawy.

KRONIKA.

MILJONÓWKA: Ostatnim razem wyciągnięto nr 0.567.483.

Waluty: W ostatnim tygodniu płacono za dolary 248.000 mkp. za funty angielski 1.131.000 mkp. za franki francuskie 14.100, a za 100 mk. niemieckich płacono 5 mkp. polskich.

PODWYŻKA OPŁAT POCZTOWYCH, TELEGRAFICZNYCH I TELEFONICZNYCH. Rada ministrów uchwaliła wniosek ministra poczt i telegrafów w przedmiocie podwyższenia opłaty pocztowej telegraficznej i telefonicznej o 100 proc.

ARCYBISKUP LWOWSKI. Na opróżnioną stolicę arcybiskupią we Lwowie przez ś. p. metropolitę Bilczewskiego, Ojciec św. postanowił zamianować ks. biskupa Twardowskiego, dotychczasowego sufragana diecezji lwowskiej.

PASZPORTY ZAGRANICZNE. Według podwyższonej taryfy, opłata skarbową za nowy paszport zagraniczny wynosi 505 tysięcy mkp. Wznowienie wygasłej ważności lub przedłużenie ważności pas-

portu zagranicznego wymaga opłaty 500 tys. mkp.

Zezwolenie na powtórny wyjazd w czasie trwającej jeszcze ważności paszportu zagranicznego opłacone być musi kwotą 150 tys. mkp.

O OCHOTNIKÓW WOJSKOWYCH. Ministerstwo spraw wojskowych komunikuje: Do Ministerstwa Spraw Wojskowych napływają masowe podania ochotników i poborowych, uznanych przy tegorocznym przeglądzie za zdolnych do służby wojskowej, w których wyżej wymienieni proszą o natychmiastowe w drodze wyjątkowej wcielenie do szeregów. Ponieważ w myśl obowiązujących przepisów, wcielenie w różnych terminach pojedynczych osób ze względu na program i normalny tok wyszkolenia jest bezwarunkowo niedopuszczalny, a ogólne wcielenie ochotników i poborowych rocznika 1902 nastąpi w listopadzie rb., przeto wszystkie dotychczas nadesłane podania zostają załatwione odmownie, zaś wszelkie dalsze podania w tym przedmiocie pozostaną bez rozpatrzenia.

KTO NIE MOŻE WYJECHAĆ ZA GRANICĘ? Na mocy rozporządzenia, które wejdzie w życie z dniem 1 września, bez zezwolenia władz wojskowych nie mogą wyjeżdżać za granicę następujące osoby: 1. mężczyźni, dla których zaczyna się obowiązek czynnej służby wojskowej, 2. mężczyźni, którzy korzystają z ułg i zaliczeń do zapasu, 3. rezerwiści do lat 28 włącznie. Każdy zapasowy i rezerwista prawnie wyjeżdżający za granicę obowiązany jest zgłosić zmianę miejsca zamieszkania w przynależne powiatowej komendzie uzupełnień.

MINISTER WYRZUCA Z URZĘDU ŁĄPOWNIKA. Do ministerstwa przemysłu i handlu, za czasów rządów lewicowych, napchało się wielu nieuczciwych urzędników. Dowodem tego jest ostatnie aresztowanie urzędnika Stanisława Rogozińskiego za pobieranie łapówek. Rogoziński (czyż chodził tak ładnie się nazywa) zajmował wysokie stanowisko w ministerstwie przemysłu i handlu i przez to miał wielki wpływ na udzielanie pozwoleń na wywóz jaj. Nie omieszczał nie skorzystać z możliwości zrobienia interesu. Za łapówkę wyrabiał pozwolenia na wywóz jaj. Umowę co do wynagrodzenia zawierał nie na gębę, lecz u adwokata, gdzie zaraz interesanci składali łapówkę na przechowanie. Nowy minister, p. Kucharski wejrzał w sprawę stosunków jajczarskich i odmówił niejednemu żydkowi pozwolenia na wywóz. Wśród nich znaleźli się ofiarodawcy łapówek — wtedy z krzykiem do ministerstwa — co to jest, my płacimy p. Rogozińskiemu, powinniśmy dostać wywóz. Pokazali na to dowody, wykryli sprawę. Rogoziński zaraz został aresztowany, a sprawa skierowana do sądu.

RZĄD ŚCIGA SPEKULANTÓW. Rząd, przez urzędników od lichwy i spekulacji, szuka towarów ukrywanych przez handlarzy, celem robienia interesów na wzroście cen. Jak się okazuje, głównie żydzi zajmują się ukrywaniem towaru. Podczas rewizji znaleziono w ukryciu masę śledzi, cukru, słoniny i innych artykułów pierwszej potrzeby.

SOCJALIŚCI, ŻYDZI I NIEMCY PRZECIW RZĄDOWI. Socjalistyczne pismo „Robotnik” ogłosił, że socjaliści „polscy” porozumieli się z socjalistyczną partią niemiecką w Polsce, komunistycznym związkiem żydowskim Bund i niemiecką partią pracy co do wspólnego zwaczania obcozłoty polskiej większości i rządu na niej opartego. Publicznie więc stwierdzili z kim idą przeciwko większości polskiej.

Socjaliści i razem idący z nimi Wyzwoleńcy sami się przyznali, że idą razem z wrogami Polski, przeciw narodowemu Rządowi.

KATASTROFA KOLEJOWA. Przy odejściu z Lidy pociągu osobowego Nr 816 w nocy z dnia 22 na 23 sierpnia, wskutek niewłaściwego ustawienia zwrotnicy i nieuwagi maszynisty, pociąg ten wszedł na czasowo nieczynny tor głowy, a którym na 297 kilometrów wpadł na przygotowany w większej ilości żwir, nagromadzony dla naprawy mostu, gdzie wykołbił się parowóz i 5 wagonów. Wskutek tego 2 osoby zostały zabite i 11 rannych, w tej liczbie 3 osoby z obsługi pociągowej. Parowóz i 5 wagonów jest uszkodzonych. Po wycofaniu pozostałej części pociągu z miejsca wypadku i uzupełnieniu w Lidzie, pociąg wysłano przez Baranówkę i Wołkowysk do Warszawy. Dochodzenie w toku.

MORDERSTWO W ZAWIERCIU. W Zawierciu zabito kilku strzałami z rewolweru kontrolera fabryki Tow. akc. Zawiercie, Tomasza Latacza. Szczegóły morderstwa są następujące:

Zabity za życia był od kilku lat kontrolorem robotników fabrycznych i z nadzwyczajną gorliwością tropił i wylapywał złodziei fabrycznych, kradnących w fabryce towary.

Na Latacza napadano już za to dwukrotnie, lecz zawsze wychodził cało i z otrzymanych ran się wyleczył. Otrzymał kilka anonimów, grozących mu śmiercią, ale nie sobie z pogroźek tych nie robił i w dalszym ciągu wychodził wieczorami i późno w nocy na ulicę.

W dniu swej śmierci przebywał w restauracji Gajka na Starem Zawierciu. Po wyjściu z restauracji, w zaułku, w ciemnościach nocy, padło 5 strzałów rewolwerowych. Z podziurawioną klatką piersiową Latacz padł trupem na miejscu.

Fabryka wyznaczyła 10 milionów mkp. nagrody za wykrycie i ujęcie morderców.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

/ Piotr Biesiadecki, Boncourt. 5 Frs. jako prenumeratę kwartalną otrzymaliśmy.

Swój do swego.

„Tartak Parowy i Fabryka wyrobów Drzewnych, spółka z ograniczoną odpow. w Lachowicach”, jako Katolicka Spółka włościańska ma na składzie po cenach przystępnych: materiał tarty, kopalniaki, żerdzie i materiał stolarski. Dostawa wagonowa lub częściowa.

KORZYSTNA OFERTA DLA WSZYSTKICH!!!

Nie zwracając uwagi na szalejącą drożyznę postanowiliśmy nadal trzymać się naszego starego hasła

DUŻY OBRÓT - MAŁY ZYSK

Już prawie wszyscy Czytelnicy „Wieńca i Pszczółki” przekonali się, czy to kupując osobiście w naszych składach w Warszawie, czy zamawiając listownie i otrzymując towary pocztą, że najtańszym źródłem zakupu towarów blawatnych i manufakturowych jest nasza

„WARSZAWSKA SPÓŁKA MANUFAKTUROWA”

dowodem czego świadczą tysiące listów napływających z gorącymi podziękowaniami i powtórzeniami zamówieniami.

POLECAMY PO CENACH FABRYCZNYCH:

Materiał ubraniowy pełnej szerokości czysto welniany na śliczne jesienne ubrania w kratkę i w paski najmodniejsze wyroby i kolory jak na przykład granatowy, czarny, szary popielaty, brązowy i t. p. Cena za 1 metr 330.000 mk. wyższego gatunku po 450.000 za metr. Na ubranie potrzeba 3 metry, na damski kostium 3 i pół metra.

Do materiałów ubraniowych na żądanie klienta dodajemy pełen komplet podszewki pod marynarkę, kamizelkę, spodnie, kieszenie i do rękawów po 250.000 i 300.000 mk.

Materiały na palta jesienne i zimowe czarne, granatowe, maryngo i melanz najlepszych fabryk Bielskich po 400.000, 550.000, 750.000 i 900.000 mk za metr. Kupony na spodnie wizytowe czarne tło w białe paski po 350.000 i 450.000 za metr.

Szewioty damskie najlepszego wyrobu podwójnej szer. we wszystkich kolorach po 95.000 i 120.000 mk. m.

Trykotina jedwabna we wszystkich kolorach kupon na całą suknię po 375.000 i 450.000 mk.

Płótna na bieliznę pościel 55.000, 60.000 i 70.000 za metr.

Madapolamy najlepszych fabryk od 60.000 do 70.000 mk.

Płócienka białe w paski na ubranka dziecięce, koszule i t. p. od 41.000 do 50.000 za metr.

„Tyk” na wyspy najlepszego gatunku gwarantowanej jakości nie przepuszczające pierzy od 52.000 do 65.000 mk. za metr.

Oxford pościelowy na poszwy do pierzyn i powłoki w kraty i kwiaty po 42.000, 45.000 i 50.000 mk za m.

Cajgi bardzo trwałe w noszeniu i praktyczne po 40.000 i 55.000 za metr, podwójnej szerokości po 75.000 i 90.000 mk. za metr.

Prześcierała białe rozmiar 2 metry po 90.000, 115.000 i 125.000 mk. za metr.

Ręczniki wafłowe i gładkie, bardzo trwałe w praniu od 45.000 do 75.000 za sztukę.

Dymka biała na kałesony od 52.000 do 65.000 mk. m.

Surówka biała i kremowa od 40.000 do 55.000 mk.

Koldry wataowane własnego wyrobu, pokryte satyną na białej czystej welnianie wacie największe rozmiary od 800.000 do 1.200.000 mk.

Koszule męskie zefirowe [zagr. zefir] dzienne modne desenie z mankietami i kołnierzykami po 200.000 i 250.000 mk. za sztukę.

Kalesony męskie po 95.000 i 130.000 mk. za sztukę.

Bez wszelkiego ryzyka!

Kupujący absolutnie nie ryzykuje, bo jeżeli towar się nie podoba — zamieniamy na inny, lub zwracamy pieniądze. — Zamówienia prosimy adresować Do składu fabrycznego

„WARSZAWSKA SPÓŁKA MANUFAKTUROWA”

Warszawa, Jasna 18—20

Przyjeżdżających do Warszawy prosimy uprzejmie o odwiedzenie naszego składu i o osobiste przekonanie się co do gatunku towaru i cen.

Wszyscy nasi klienci są zadowoleni, gdyż przykładamy wszelkich starań ku temu, wobec czego prosimy zwracać się do naszej firmy z pełnym zaufaniem.

Kooperatywom i Spółkom Rolniczym dogodne warunki!

- 7 -

Adwokat i Obronca Dr. A. Rolanowski

W KRAKOWIE
ul. Lubicz 26. Tel. Nr. 3150.

Czego czekacie?

Czy nie widzicie, że wszystko wciąż drożeje, a przecież każdy z was potrzebuje coś z towarów, więc korzystajcie z okazji i nie odkładajcie na później a zwróćcie się zaraz z piśmiennymi zamówieniami, tylko do składu fabrycznego **M. Bryla w Łodzi**, jako do jedyne go miasta polskiego wyrobu towarów.

Wysyłamy każdemu pocztą za zaliczką po otrzymaniu przy zamówieniu I gatunku M. 200.000, przy zamówieniu II gatunku zadatku M. 100.000 — po możliwie najtańszych cenach następujący **komplet towarów** to znaczy I odcinek, wystarczający na męskie mocne ubranie, 1 odcinek na damską suknię zimową, 1 chustkę na głowę, 2 koszule męskie, płótno lub flanelę na 2 koszule damskie, 2 pary skarpetek zimowych, 2 pary pończoch damskich i 2 szpulki nici do szycia, wszystko razem tylko za 1,200.000, wyższy gatunek za Mp. 1,500.000.

Zamówienia prosimy adresować:

Skład fabryczny M. Bryl w Łodzi,
ulica Piotrkowska 1. 56 — w podwórzu.

Uwaga: jeżeli towar się nie spodoba, przyjmujemy z powrotem i zwracamy pieniądze.

Zamawiającym kilka kompletów razem, koszty przesyłki nie będą doliczone.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę zwolnienia, rocznik 1901, wydaną przez P. K. U. w Tarnowie. Wincenty Pytel, Iwkowa, powiat Brzesko.

OKAZJA AMERYKANIE ROLNICY

na peryferjach miasta powiatowego we Wschodniej Małopolsce **natychmiast do sprzedania za Złp. 100.000 FOLWARK 75 MORGÓW** w tem 45 roli obsianej, reszta las i łąki I kl. Budynek mieszkalny, stajnia, spichlerz, stodoła, piwnica, wszystko murowane, blachą kryte, kolej w miejscu.

Bliższa wiadomość u adwokata Dr. Weissa we Lwowie, Chorążczyzny 18.

Swój do swego.

Biuro techniczno-handlowe „PODHALAN“

Ska z ogr. odp.

w Żywcu, ul. Kościuszki

poleca:

piły gatrowe, leśne, toczki szmerglowe, siekiery, żelazo, drut, gwoździe, cement, papę dachową, ter oraz wszelkie artykuły potrzebne do obróbki drzewa i maszyny rolnicze. Artykuły wszelkie zakupujemy u firm chrześcijańskich krajowych lub z braku tychże u firm zagranicznych.

NAJKRÓTSZA DROGA

do

NAJSZYBSZA PODRÓŻ

BRAZYLJI i ARGENTYNY

(AMERYKA POŁUDNIOWA)

Okrety odjeżdżają:

FRANCESCA 14 września, SOFIA 12 października, ATLANTA 2 listopada.

OSOBNE SPECJALNE POCIAGI WPROST DO PORTU.

Całe koszty podróży 3-cią klasą dolarów 63.—

Karty okrętowe sprzedaje i udziela wszelkich informacji

COSULICH LINE

Warszawa
Królewska 39.

Kraków
Radziwiłłowska 23.

Uwaga! Sprzedaż w drodze parcelacji. Uwaga!

Barysz 1 km. od stacji kol. Jezierzany-Barysz w pow. buczackim, czarnoziem podolski. przepuszczalny. W miejscu kościół, szkoła, dom ludowy i t. d. **Cena od 10 milionów Mkp. za morg.** Na miejscu delegat p. Jan Rączka udziela informacji w dniach 4, 5, 6, 18, 19, 20 każdego miesiąca.

Burty ad Horożanka w pow. podhajeckim, 14 km. od stacji kol. Halicz. Przy gościńcu Halicz-Monasterzyska, pszenna gleba, wyborne łąki, dwukośne. W miejscu kościół i szkoła. Obszar 485 mg. z tego 70 mg. lasu 400 mg. w kulturze. Mieszkanie dla kilku rodzin zabezpieczone. Informacji na miejscu udziela nasz delegat od 7 do 14-go i od 21 do końca każdego miesiąca. **Cena ziemi za morg od 9 milionów Mkp.**

Bouszów (folwark Kornelin) 1 km. od stacji kol. Bursztyn-Demianów, pow. rohatyński, czarnoziem podolski, łąki jedno- i dwukośne. Kościół parafialny w Bolszowcach o 7 km. **Cena od 10 milionów Mkp.** Informacje na miejscu w Zarządzie dóbr — umowy w banku.

Zagrobela przedmieście Tarnopola, 50 mg. roli. **Cena przeciętna za morg 15 milionów Mkp.** Informacje na miejscu w Zarządzie dóbr — umowy w banku.

Ostrów folwark (gmina Dmytrowice) 17 km. drogą kołową od Lwowa, 6 km. od stacji kol. Dawidów, w pow. lwowskim, 4 km. od stacji kol. Gaje Czyżyków, 50 mg. roli, 50 mg. łąki — z budynków spichlerz murowany i stajnia. **Cena ziemi za morg przeciętnie po 15 milionów Mkp.**

Dobrostan (folwark Kiertyna) w pow. Gródek Jag. 375 mg. roli, 125 mg. łąk dwukośnych. Budynki w średnim stanie, 6 km. od stacji kol. Kamieniobrod. 25 km. szosą od Lwowa pomiędzy miastami pow. Gródek Jag. i Jaworów. Gleba urodzajna, glina piaszczysta z domieszką próchnicy, przepuszczalne w kulturze. Z powodu bliskości Lwowa i kilku miast powiatowych łatwy zbył produktów ziemnych i mleczarskich. Możliwość zarobkowania furmankami przy zwózce drzewa. — W okolicy obfite lasy. Łatwość nabycia budulca **Cena od 10 i pół do 12 milionów Mkp. za 1 morg.** Ułatwienia przy nabyciu materiału budowlanego. Na zapytania pisemne odpowiada się za zwrotem porta pocztowego.

Szczegółowych informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje

BANK ZIEMIEN Ska Akc.
we Lwowie, ul. Kopernika L. 4.